

Europos supratimo apie antibiotikus diena Lietuvoje: ankstesnių metų patirtis ir 2012 m. siekiniai

Akvilė Sinkevičiūtė

Higienos institutas

Europos sveikatos iniciatyva

Kodėl pradėta minėti Europos supratimo apie antibiotikus diena ?

Higienos nesilaikymas
(kolektyvuose,
ligoninėse)

Neteisingas antibiotikų vartojimas

- Antibiotikų vartojimas, kai nereikia
- Plataus spektro antibiotikų vartojimas
- Savigyda
- Paskirto gydymo nesilaikymas (netinkama dozė, gydymosi trukmė)

**Atsparių bakterijų
atsiradimas ir plitimas**

LAPKRIČIO 18 d.

**Europos
supratimo apie
antibiotikus diena**

Europos sveikatos iniciatyva

Europos sveikatos iniciatyva, remiama ir Pasaulio Sveikatos Organizacijos bei kitų suinteresuotų sveikatos specialistų bei mokslininkų grupių.

Europos supratimo apie antibiotikus diena (ESAD)

ESAD minima nuo **2008 m. lapkričio 18 d.**

2008 m. – 23 šalys

2010 m. – 36 šalys

Tikslai:

- padidinti supratimą apie atsparumo antibiotikams problemą
- skatinti tinkamą antibiotikų vartojimą ligoninėse ir visuomenėje

Tikslinės grupės

- 2008 m. – visuomenė
- 2009 m. - bendrosios praktikos gydytojai
- 2010 m. – ligoninės gydytojai ir administracijos atstovai
- 2011 m. – visos grupės
- 2012 m. – visos grupės

Vaizdinė - informacinė medžiaga (lietuvių kalba)

- **Visuomenei**
  - Plakatas ir skrajutė „Peršalimas? Gripas? Pasveik be antibiotikų!“ (www.hi.lt)
  - Lankstinukai „Jūsų vaikas ir antibiotikai“ ir „Naujas pavojus jūsų sveikatai – atsparios bakterijos“ (www.hi.lt)
  - Filmukai “Panda”, “Elektros lemputė”, “Ežiukas” (www.hi.lt)
  - Paskaitos ir medžiaga mokiniams pagal Europos projekto e-Bug medžiagą (www.e-bug.eu)
  - Alytaus regiono televizijos “Jūsų sveikatai” reportažas apie ligų gydymą antibiotikais (www.hi.lt)
  - Viktorinos konkurso 8 kl. mokiniams medžiaga
  - Skirtukas knygoms
  - Pranešimo “Išsaugokime antibiotikų efektyvumą” kūrimo konkurso 10-12 kl. mokiniams medžiaga
  - Kryžiažodžiai
- **Bendrosios praktikos gydytojams**
  - Faktai apie antimikrobinį atsparumą (www.hi.lt)
  - Gydytojo dialogas su pacientu (www.hi.lt)
  - Žinutės bendrosios praktikos gydytojams (www.hi.lt)
- **Ligoninių gydytojams ir administracijai**
  - Žinutės gydytojams (www.hi.lt)
  - Faktai apie antimikrobinį atsparumą (www.hi.lt)
  - Plakatas “Ežiukas” (www.hi.lt)
  - Vaizduoklio užsklanda (www.hi.lt)

- Naujienos
- Struktūra ir kontaktai
- Veikla
- Padaliniai
- Teisinė informacija
- Nuorodos
- Svetainės medis

Naujienų prenumerata:

Health in Restructuring

Innovative Approaches and Policy Recommendations

STT klientų linija

8 5 266 33 33

Naudinga informacija

Europos supratimo apie antibiotikus diena

2011 metais lapkričio 18 d. Lietuvoje ir visoje Europoje jau ketvirtą kartą minima Europos supratimo apie antibiotikus diena. Pagrindinis šios dienos tikslas – informuoti visuomenę kada ir kaip vartoti antibiotikus, pabrėžti atsakingo požiūrio svarbą gydantis šiais vaistais.

Antimikrobinis atsparumas – visuomenės sveikatos problema, kurios pagrindinė priežastis – dažnas ir neracionalus antibiotikų vartojimas. Bakterijų atsparumas antibiotikams tampa kasdienybe viso pasaulio ligoninėse. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO), siekdama atkreipti visos visuomenės dėmesį, 2011 metų Pasaulinės sveikatos dienos tema pasirinko antimikrobinio atsparumo problemą. „Jokių veiksmų šiandien, jokių vaistų rytoj“ – įspėja ir kiekvieno žmogaus atsakingą požiūrį į šią globalią problemą skatina PSO.

Lietuvoje minint Europos supratimo apie antibiotikus dieną, kiekvienais metais, pagal Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) rekomendacijas, pasirenkama tikslinė auditorija (bendrosios praktikos gydytojai, ligoninių personalas, visuomenė), kuriai skiriama naudinga medžiaga ir renginiai antimikrobinio atsparumo tema. Šiais metais ECDC skatina ir rekomenduoja įtvirtinti visų visuomenės grupių žinias.

Higiemos institutas kartu su Sveikatos apsaugos ministerija bei Alytaus miesto ir Alytaus rajono visuomenės sveikatos biurais Alytaus regione organizuoja renginius ir informacijos sklaidą visuomenei bei sveikatos priežiūros specialistams.

2011 metų Europos supratimo apie antibiotikus diena Alytuje paminėta konferencija ir seminaru [\(plačiau\)](#)

Medžiaga visuomenei

- Europos supratimo apie antibiotikus dienos šūkiei [\(atsiusti\)](#)
- Plakatas „Peršalimas? Gripas? Pasveik be antibiotikų“ [\(atsiusti\)](#)
- Skrajutė „Peršalimas? Gripas? Pasveik be antibiotikų“ [\(atsiusti\)](#)
- Lankstinukas „Jūsų vaikas ir antibiotikai“ [\(atsiusti\)](#)
- Lankstinukas „Naujas pavojus jūsų sveikatai – atsparios bakterijos“ [\(atsiusti\)](#)
- Filmukas „Panda“ [\(atsiusti\)](#)
- Filmukas „Elektros lemputė“ [\(atsiusti\)](#)
- Filmukas „Ežiukas“ [\(atsiusti\)](#)
- Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro svetainėje (anglų k.) [\(atsiusti\)](#)
- Alytaus regiono televizijos laidos "Jūsų sveikatai" reportažas su Alytaus apskrities S.Kudirkos ligoninės Infekcijų kontrolės skriaus vedėja Danute Kuzmickiene apie ligų gydymą antibiotikais [\(žiūrėti\)](#)

Medžiaga mokiniams ir mokytojams

[Paskaita apie mikroorganizmus*](#)

Atmink

Kai antibiotikai yra būtini, vartok juos atsakingai

Antibiotikai nepažės peršalti nuo gripo ar peršalimo

Vartok antibiotikus atsakingai ir tik tuomet, kai juos paskyrė gydytojas

Kiekvienos mūsų paraga išaugo antibiotikų veiksmingumą

Supratimas apie antibiotikus

Išlaikykime antibiotikų efektyvumą

Europos supratimo apie antibiotikus diena

ECDC

PERŠALIMAS? GRIPAS? PASVEIK BE ANTIBIOTIKŲ

Antibiotikai gali išžudinti naudingas bakterijas – (jei nepažės peršalti) sugeba išgydyti tikėtis, tikrai nepažės peršalti ir gripas.

Antibiotikai padeda kovoti su bakterijomis, tačiau ne su virusais.

Antibiotikai padeda kovoti su bakterijomis, tačiau ne su virusais.

Europos supratimo apie antibiotikus diena

Naujas pavojus jūsų sveikatai – atsparios bakterijos

DEMEŠY!

Be reikalo vartojami antibiotikai gali pakenkti

Europos supratimo apie antibiotikus diena

Dialogas su pacientu

Mūsų Tavo ir jūsų sveikata ir laimėjimas

1) Pasveikinti:

- 1) Sveikinti ir parodyti pasveikinti
- 2) Sveikinti ir parodyti pasveikinti

2) Svarbi:

- 1) Sveikinti ir parodyti pasveikinti
- 2) Sveikinti ir parodyti pasveikinti

3) Išsiaiškinti:

- 1) Sveikinti ir parodyti pasveikinti
- 2) Sveikinti ir parodyti pasveikinti

ECDC

Jūsų vaikas ir antibiotikai

Be reikalo vartojami antibiotikai gali pakenkti

Europos supratimo apie antibiotikus diena

PERŠALIMAS? GRIPAS? PASVEIK BE ANTIBIOTIKŲ

Vaizdinė - informacinė medžiaga (anglų kalba)

- Pacientų istorijos (<http://ecdc.europa.eu/en/eaad/antibiotics/Pages/antibiotics.aspx>)
- Dokumentinis filmas apie antimikrobinį atsparumą (08:00)
- Filmukas apie Europos supratimo apie antibiotikus dieną (05:41)
- ESAD kampanija UK (<http://www.nhs.uk/nhsengland/ARC/pages/AboutARC.aspx>)
- CDC medžiaga (<http://www.cdc.gov/getsmart/>)
- Viktorina apie antibiotikus

Previous campaigns

European Antibiotics Awareness Day 2011

European Antibiotics Awareness Day 2010

European Antibiotics Awareness Day 2009

European Antibiotics Awareness Day 2008

[Watch EAAD video](#)
[Using antibiotics responsibly](#)
[Country activities](#)
[About EAAD](#)

EXTERNAL LINKS
[OH: campaign "Get smart"](#)
[F: Rug website](#)
[Antibiotic awareness, Canada](#)

<http://ecdc.europa.eu/en/EAAD/Pages/Home.aspx/>

Europos supratimo apie antibiotikus diena 2012

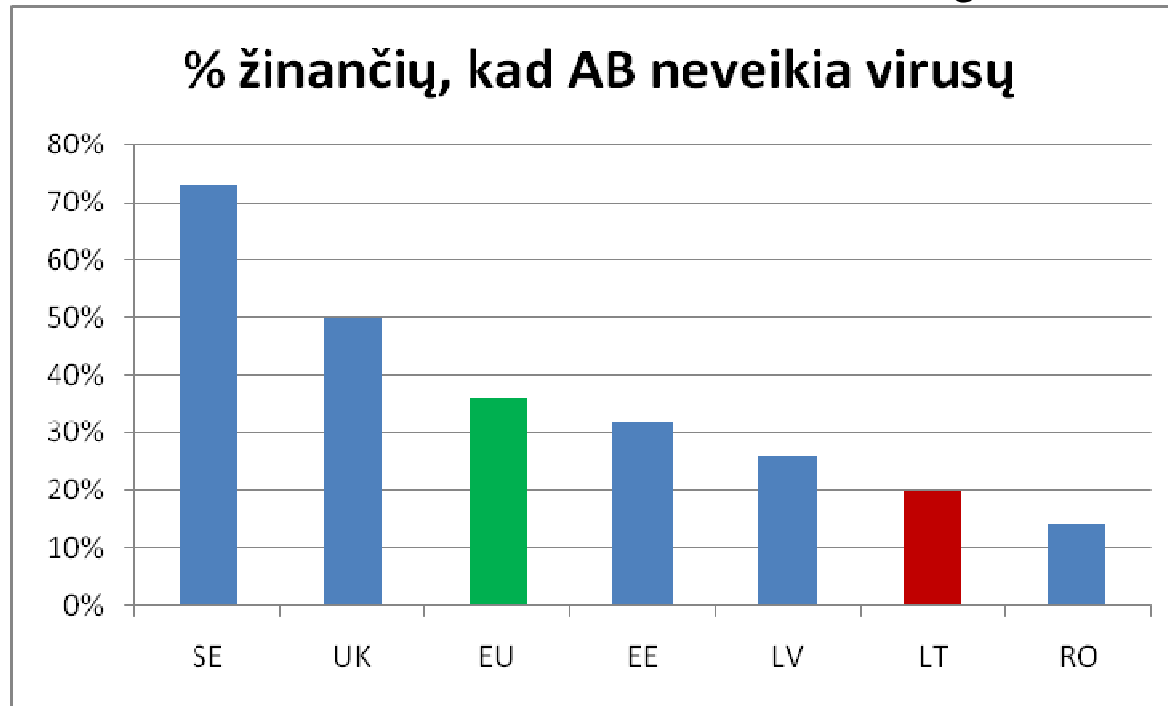
Tikslai –

1. pasiekti, kad kuo didesnė visuomenės dalis sužinotų, kad antibiotikai neveiksmingi prieš virusus
2. suvienyti Higienos instituto ir visuomenės sveikatos biurų veiklas bendram Europos supratimo apie antibiotikus dienos paminėjimui

Eurobarometro tyrimas Antimikrobinis atsparumas (2010, Eurobarometer 338)

Tik 20 proc. Lietuvos gyventojų žino, kad **antibiotikai nenaikina virusų!**

Ką galime pasakyti visuomenei?

- **Antibiotikai neveikia virusų, todėl nepadės sergant virusine infekcija (pvz. gripu, peršalimu)**
- Antibiotikai nepadeda išvengti viruso plitimo nuo žmogaus žmogui
- Nereikalingas antibiotikų vartojimas:
  - padaro bakterijas atsparias gydymui antibiotikais,
  - naikina gerąsias bakterijas ir sukelia tokius šalutinius reiškinius kaip viduriavimas
- Visada vadovaukitės gydytojo nurodymais kada ir kaip vartoti antibiotikus, kad ir ateityje šie vaistai išliktų efektyvūs gydant bakterines infekcijas

Ką galime pasakyti bendrosios praktikos ir ligoninės gydytojams?

- **Viršutinių kvėpavimo takų infekcijas dažniausiai sukelia virusai. Antibiotikai neveiksmingi prieš virusines infekcijas**
- Skyrus antibiotiką viršutinių kvėpavimo takų infekcijos gydymui nesumažėja pakartotinių apsilankymų dažnumas
- Antibiotikų terapija turi būti tikslinga – atlikite mikrobiologinius tyrimus ir skirkite siauro veikimo spektro antibiotikus
- Konsultuokitės su kitais specialistais dėl antibiotikų skyrimo
- Tinkamas antibiotikų vartojimas gali užkirsti kelią antibiotikams atsparių bakterijų atsiradimui

Ką galime pasakyti vaikams?

- **Ligas gali sukelti skirtingi mikrobai – bakterijos arba virusai. Antibiotikai gali sunaikinti tik bakterijas, o virusų šie vaistai neveikia**
- Gripą sukelia virusai
- Kosint ar čiaudint reikia užsidengti veidą, o po to nusiplauti rankas
- Plaukite rankas ir neperduokite kenksmingų mikrobu savo draugams bei šeimos nariams

Ką galime padaryti kartu?

- Higienos institutas (lektoriai, www.hi.lt)
- Visuomenės sveikatos biurai (priėjimas prie visuomenės grupių, patirtis)

AČIŪ UŽ DĒMESĪ

Europos
supratimo apie
antibiotikus diena

Europos sveikatos iniciatyva

